

DET TALTE ORD GÆLDER

FOU samrådsspørgsmål N vedrørende forsvarschefens udtalelser og offentligt ansattes ytringsfrihed

Torsdag den 12. maj 2016

Besvarelse af samrådsspørgsmål N

Indledning

Tak for ordet.

Spørgsmål N, som er stillet efter ønske af Eva Flyvholm (EL), lyder:

"Vil ministeren bekræfte, at offentlig ansatte, også i forsvaret, har ytringsfrihed og ret til at kritisere ledelsen, og vil ministeren i den forbindelse kommentere på, om det er acceptabelt, at forsvarschefen har truet medarbejdere med fyringer, hvis de rejser kritik eller, ifølge forsvarschefen, opfører sig illoyalt, jf. artiklen på dr.dk den 18. marts 2016: "Ballade i Forsvaret: Ansatte føler sig truet af forsvarschefen"."

Første del af spørgsmålet lyder, om jeg vil bekræfte, at offentlig ansatte, også i Forsvaret, har ytringsfrihed og ret til at kritisere ledelsen.

Det korte svar er: "Ja".

Demokrati og åbenhed er grundlæggende værdier i den offentlige sektor, og det er derfor både naturligt og nyttigt, at offentligt ansat-

DET TALTE ORD GÆLDER

te gør brug af deres ytringsfrihed og deltager i den offentlige debat med både viden og synspunkter.

Derfor er mit svar til spørgerens første spørgsmål, at Forsvarets ansatte - ligesom andre offentligt ansatte er beskyttet af grundlovens bestemmelse om ytringsfrihed og kan på egne vegne deltage i den offentlige debat og fremsætte personlige meninger og synspunkter. Dette gælder også emner, der vedrører ens eget arbejdsområde. Derfor må Forsvarets ansatte gerne kritisere ledelsen, og det er vigtigt at lytte til Forsvarets ansatte, når de gør opmærksom på forhold, som de finder kritisable.

Beskyttelsen af offentligt ansattes ytringsfrihed gælder kun, når man som offentligt ansat ytrer sig på egne vegne. Ledelsen kan således fastsætte regler for, hvem der må udtale sig på myndighedens vegne og give nærmere retningslinjer for indholdet af sådanne udtalelser. Udtalelser på myndighedens vegne falder uden for dette samråd.

Dernæst ønsker spørgeren, at jeg kommenterer, om det er acceptabelt, at forsvarschefen har truet ansatte med fyringer, hvis de rejser kritik eller ifølge forsvarschefen, opfører sig illoyalt.

Som jeg tidligere har udtalt, er det min generelle holdning, at man ikke skal true med at fyre folk.

DET TALTE ORD GÆLDER

Som bekendt har Folketingets Ombudsmand valgt af egen drift at tage sagen op. Ombudsmanden har bedt Forsvarsministeriet om en udtalelse i sagen, ligesom ombudsmanden har bedt ministeriet om at indhente en udtalelse fra Værnsfælles Forsvarskommando.

Forsvarsministeriet har i den henseende modtaget en udtalelse fra forsvarschefen, som jeg her vil læse op i uddrag:

"

Som Forsvarschef ønsker jeg en åben og saglig debat i Forsvaret. Konstruktiv debat og dialog bidrager til at udvikle Forsvaret og fremme den gensidige forståelse mellem ledelse og medarbejdere.

Af samme grund har Forsvaret styrket indsatsen på de sociale medier, og af samme grund gennemfører jeg i øjeblikket en omfattende rundrejse til Forsvarets myndigheder for at komme i dialog med så mange medarbejdere som muligt.

Videre fremgår det af forsvarschefens udtalelse om debat-tonen på de sociale medier:

....

Årsagen til, at jeg har fundet anledning til at tage debat-tonen op som ét af emnerne på disse møder med medarbejderne er, at der bl.a. på sociale medier, herunder Forsvarets Facebook-sider, til tider har været en – i mine øj-

DET TALTE ORD GÆLDER

ne – urimelig grov tone, samt at Forsvarets ansatte nogle gange har bidraget hertil.

.....

Videre fremgår det af forsvarschefens udtalelse:

Et af mine ærinder på møderne var grundlæggende at skabe opmærksomhed og tydelighed om behovet for en ordentlig debat. Det budskab står jeg ved.

Samtidig vil jeg dog gerne slå fast, at jeg ikke skulle have knyttet behovet for en ordentlig debat sammen med illoyalitet, ligesom jeg ikke skulle have nævnt firing i den forbindelse. Det beklager jeg.

Jeg vil afslutningsvist gerne slå fast, at medarbejdere i Forsvaret ligesom andre offentligt ansatte har en udstrakt ytringsfrihed, og at der kun er få begrænsninger, ...

Og så afslutter forsvarschefen også med:

Medarbejdere i Forsvaret er således meget velkomne til at bidrage med deres holdninger, også hvis de er kritiske eller uenige med ledelsen i Forsvaret. Det har jeg også på møderne og ved andre lejligheder tilkendegivet. Jeg ønsker dog, at den debat foregår i en konstruktiv og sober tone.”

DET TALTE ORD GÆLDER

Jeg kan fuldt ud tilslutte mig forsvarschefens synspunkter om en ordentlig debat-tone. I øvrigt er det min erfaring, at man kommer længere, hvis man har en sober og konstruktiv debat-tone.

Jeg er enig med forsvarschefen i, at han ikke skulle have knyttet behovet for en ordentlig debat-tone sammen med illoyalitet eller have nævnt firing i den forbindelse. Jeg har noteret mig, at forsvarschefen beklager.

Det er en grundlovssikret ret at ytre sig – også som offentligt ansat. Vi skal blot ikke glemme, at når vi som borgere udtrykker vores meninger – uanset hvilket fora de fremsættes i – så skal vi også lytte til andre, erkende at en sag kan have flere sider og have respekt for andre synspunkter.

Dette afslutter min besvarelse af samrådsspørgsmål N.
